

Handläggare:
Susanna Höglund, 08-508 29 758

Till
Finansroteln

Remiss av delbetänkande från Miljömålsberedningen med förslag om ett Klimatpolitiskt ramverk för Sverige inklusive långsiktigt klimatmål (SOU 2016:21)

Svar på remiss från Miljörörelsen (Dnr 110-460/2016).

Sammanfattning

Miljörörelsen har remitterat ”Remiss av delbetänkande från Miljömålsberedningen med förslag om ett klimatpolitiskt ramverk inklusive långsiktigt klimatmål” till bland annat Stockholms Stadshus AB, som i sin tur remitterat vidare till Svenska Bostäder, Familjebostäder, Stockholmshem, Micasa, Bostadsförmedlingen i Stockholm, SISAB, Stockholms Globe Arena Fastigheter, Stockholm Parkering, Stockholms Hamn, Stockholm Vatten, Stokab, Stockholm Business Region och Fortum Värme. Micasa, Bostadsförmedlingen i Stockholm, Stockholms Globe Arena Fastigheter, Stockholm Parkering, Stockholms Hamn, Stokab och Stockholm Business Region har inget att anföra.

I remissen från Miljö- och Energidepartementet föreslår Miljömålsberedningen att det utformas ett klimatpolitiskt ramverk som reglerar mål, planering och uppföljning för att förstärka arbetet med att nå miljö kvalitetsmålet ”Begränsad klimatpåverkan”, samt att ramverket underställs riksdagens prövning och att delar av ramverket lagregleras.

Koncernledningen välkomnar Miljömålsberedningens förslag som ger förutsättningar för ett långsiktigt och ambitiöst klimatarbete. Strukturen överensstämmer med utgångspunkten för stadens arbete med långsiktiga mål som specificeras och implementeras utifrån miljöprogram som revideras och fastställs vart fjärde år.

Miljömålsberedningen poängterar särskilt att ”Sverige behöver ett ambitiöst och långsiktigt mål, ett tydligt regelverk för hur arbetet ska bedrivas samt kraftfulla åtgärder som minimerar utsläpp av växthusgaser inom ramen för en ekonomisk, socialt och ekologisk hållbar utveckling”. Koncernledningen ser särskilt positivt på detta eftersom en prioritering av olika åtgärder alltid måste göras med en konsekvensanalys utifrån samtliga nämnda aspekter för att åtgärden ska leda till ett långsiktigt hållbart resultat.

Koncernledningen ser också positivt på förslaget att inrätta ett oberoende expertorgan då det ger förutsättningar till en stabilitet och vetenskaplig förankring av politiska förslag samt en kvalitetssäkring av uppföljningen.

Koncernledningen måste framhålla vikten av att kommande uppföljning harmonierar med redan etablerade uppföljningssystem på både EU-nivå samt utifrån internationella direktiv.

Sammantaget bedömer koncernledningen att det föreslagna ramverket på nationell nivå kan bidra till och stärka stadens ambitiösa miljö- och hållbarhetsarbete.

Ärendet

Miljöroteln har remitterat ”Remiss av delbetänkande från Miljömålsberedningen med förslag om ett klimatpolitiskt ramverk inklusive långsiktigt klimatmål” till bland annat Stockholms Stadshus AB, som i sin tur remitterat vidare till dotterbolagen Stockholmskem, Familjebostäder, SISAB, Stockholm Vatten och Fortum. Nedan följer en redovisning av bolagens remissvar i huvudsak. Remissvaren i sin helhet återfinns i bilagorna.

I remissen från Miljö-och Energidepartementet föreslår Miljömålsberedningen att det utformas ett klimatpolitiskt ramverk som reglerar mål, planering och uppföljning för att förstärka arbetet med att nå miljökvalitetsmålet Begränsad klimatpåverkan. Beredningen föreslår att ramverket underställs riksdagens prövning och att delar av ramverket lagregleras.

Ramverket består av:

- ett långsiktigt mål för år 2045,
- en målbana med etapper för utsläppsminskningar på vägen,
- former för regeringens planering och uppföljning av politiken för att nå de uppsatta målen,
- periodiska redovisningar till riksdagen och
- ett klimatpolitiskt råd med uppgift att, som ett oberoende expertorgan, granska den förda politiken.

Miljömålsberedningen föreslår:

- Senast år 2045 ska Sverige inte ha några nettoutsläpp av växthusgaser till atmosfären, för att därefter uppnå negativa utsläpp.
- Senast år 2045 ska utsläppen från verksamheter inom svenskt territorium, i enlighet med Sveriges internationella växthusgasrapportering, vara minst 85 procent lägre än utsläppen år 1990.
- För att nå målet får även avskiljning och lagring av koldioxid av fossilt ursprung där rimliga alternativ saknas räknas som en åtgärd.
- För att nå netto-noll-utsläpp får kompletterande åtgärder tillgodoräknas i enlighet med internationellt beslutade regler.
- Målet år 2045 förutsätter höjda ambitioner i EU:s utsläppshandelssystem.

Underremiss

AB Svenska Bostäder remissvar har i huvudsak följande lydelse:

AB Svenska Bostäder anser att detta förslag måste hanteras på ett övergripande nationellt plan i samverkan med internationella krav och överenskommelser. Den påverkan vi har vad gäller utsläpp av växthuspåverkande gaser är vår fjärrvärmeanvändning, där vi inte har rådighet annat än den energieffektivisering vi fortlöpande arbetar med. (*bilaga 1*)

AB Familjebostäders remissvar har i huvudsak följande lydelse:

Familjebostäder delar uppfattningen att en förutsättning för att nå de åtaganden som följer av avtalet är en långsiktig klimatpolitik baserad på tekniska, sociala, ekonomiska och miljömässiga överväganden. Familjebostäder är positivt till ett klimatpolitiskt ramverk som bidrar till en långsiktig hållbar utveckling. En klimatlag, lagreglering, ökar förutsättningarna för att arbetet även fortsättningsvis kommer att bedrivas på ett långsiktigt och kontinuerligt sätt, samtidigt som arbetet blir tydligare och mer transparent. Ett tvärvetenskapligt oberoende klimatpolitiskt råd som stöd till regeringen ger bra förutsättningar för oberoende bedömningar av åtgärder för att nå klimatmålen. Ett långsiktigt klimatmål skapar en förutsättning för att ställa om samhället i ett långsiktigt perspektiv.

Familjebostäder delar även miljömålsberedningens uppfattning att offentliga sektorns roll i klimatarbetet kan samordnas och stärkas – såväl på nationell som på regional och kommunal nivå. Familjebostäder anser att klimatkrav med fördel kan innehålla bindande krav på t ex kommunal nivå. Stockholm stad är ett utmärkt exempel på en kommun som genom ett kommunalt miljöprogram ställer tydliga krav på minskade utsläpp av växthusgaser. Miljömålen i miljöprogrammet har redan resulterat i minskade utsläpp av växthusgaser, vilket Familjebostäder som en del av Stockholm stad gärna bidrar till (*bilaga 2*).

AB Stockholmsheims remissvar har i huvudsak följande lydelse:

Stockholmsheim anser att detta förslag bör hanteras på ett övergripande nationellt plan i samverkan med internationella krav och överenskommelser.

Att skapa ett expertråd för oberoende bedömningar fyller en central funktion i den mån det gör klimatarbetet mer långsiktigt oavsett politisk majoritet.

På EU-nivå finns redan ett etablerat uppföljningssystem kopplat till klimatmålen. Införs många olika uppföljningsmekanismer riskerar det att skapa förvirring snarare än ökad tydlighet (*bilaga 3*).

Skolfastigheter i Stockholm AB:s (SISAB) remissvar har i huvudsak följande lydelse:

SISAB har tagit del av ovanstående betänkande angående ett klimatpolitiskt ramverk inklusive långsiktigt klimatmål och ställer sig bakom förslaget. Ett stabilt fungerande ramverk föreslås i betänkandet, vilket ger förutsättningar för att driva en ambitiös och långsiktig klimatpolitik. SISAB vill i betänkandet lyfta fram förslaget gällande klimatpolitiskt råd. Rådets uppgift blir att oberoende bedöma de mål politiken beslutat om genom att utvärdera, kvalitetssäkra, bedöma kvaliteten samt beakta hållbarhetsperspektivet (*bilaga 4*).

Stockholm Vatten Holding AB:s remissvar har i huvudsak följande lydelse:

Förslaget som lämnas av miljömålsberedningen är ett författningsförslag som i första hand berör regering och myndigheter. Tyngdpunkten i lagförslaget ligger på rapportering och förslaget är på så sätt reaktivt snarare än proaktivt. Ett förslag till en strategi med styrmedel och åtgärder för en samlad och långsiktig klimatpolitik kommer dock att lämnas senast den 1 juni 2016 inom ramen för miljömålsberedningens uppdrag. Delbetänkandet tar endast upp det klimatpolitiska arbetet för att minska klimatpåverkan (utsläppsminskningar), inte åtgärder för att minska de effekter som sannolikt kommer att uppstå av den pågående globala uppvärmningen. Om förslaget enbart skall gälla arbetet med att minska utsläpp bör det tydliggöras genom att första stycket i 2§ tas bort (*bilaga 5*).

Fortum Värme AB:s remissvar har i huvudsak följande lydelse:

Fortum Värme stödjer förslaget att Sverige ska driva en ambitiös klimatpolitik. Bolaget anser att Sverige bör driva på inom EU för att stärka systemet för handel med utsläppsrätter så det ger bättre styrande effekt.

Låga globala CO₂-utsläpp, tillsammans med utfasning av fossila bränslen samt ett fokus på primärenergi är de nyckeltal som Fortum Värme anser speglar ett långsiktigt hållbart energisystem. I delbetänkandet talas om behovet av negativa CO₂-utsläpp för tiden efter år 2045 och att detta ska kunna ske genom en kombination av Biokraftvärmeverk och CCS, andra kolsänkor och/eller åtgärder i andra länder. Frågan ligger långt fram i tiden men man bör ändå ha ett affärsmässigt perspektiv på frågan, var får man störst nytta per satsad krona? Det är också av vikt att andra kolsänkor så som markberikning genom biokol, trähus med mera, kan bli delar av utsläppsminskningen.

Fortum Värme håller med om att i Sverige är utmaningen att minska utsläppen störst inom transportsektorn, jordbruket och basindustrin. Beroende på hur styrsystemen utformas kan frågan ställas om handel mellan dessa sektorer och energisektorn ska tillåtas?

Sammanfattningsvis stödjer Fortum Värme en nationell, ambitiös klimatpolitik. *En ambition vore att inom EU verka för ett stärkt system för handel med utsläppsrätter så det ger bättre styrande effekt.* Med tydliga och teknikneutrala spelregler kan fjärrvärmesystemet i Stockholm såväl som i övriga landet bidra med fortsatt minskning av de globala utsläppen (*bilaga 6*).

Koncernledningens synpunkter

Koncernledningen välkomnar Miljömålsberedningens förslag som ger förutsättningar för ett långsiktigt och ambitiöst klimatarbete. Strukturen med långsiktiga mål som under genomförandetiden följs upp genom etapper utifrån en målbana överensstämmer med utgångspunkten för stadens arbete med långsiktiga mål som specificeras och implementeras utifrån miljöprogram som revideras och fastställs vart fjärde år.

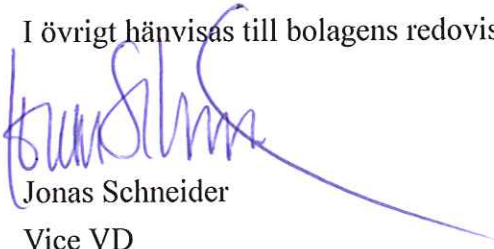
Miljömålsberedningen poängterar särskilt att "Sverige behöver ett ambitiöst och långsiktigt mål, ett tydligt regelverk för hur arbetet ska bedrivas samt kraftfulla åtgärder som minimerar utsläpp av växthusgaser inom ramen för en ekonomisk, socialt och ekologisk hållbar utveckling". Koncernledningen ser särskilt positivt på denna formulering eftersom prioritering av olika åtgärder alltid måste göras med en konsekvensanalys utifrån samtliga dessa aspekter för att åtgärden ska få ett långsiktigt hållbart resultat.

Koncernledningen ser också positivt på förslaget att inrätta ett oberoende expertorgan med uppgift att granska den förda politiken. Detta ger förutsättningar till en stabilitet och vetenskaplig förankring av politiska förslag samt en kvalitetssäkring av uppföljningen.

Koncernledningen måste dock i sammanhanget framhålla vikten av att kommande uppföljning harmonierar med redan etablerade uppföljningssystem på både EU-nivå samt utifrån internationella direktiv. Om definitioner och avgränsningar m.m. föreslås som avviker från gängse analysmodeller kan förtroende för analysresultat utifrån olika perspektiv undermineras. Det kan även medföra en förvirring om vilken utveckling och vilka åtgärder som är lämpliga och därmed förhindra den önskade utvecklingen.

Sammantaget bedömer koncernledningen att det föreslagna ramverket på nationell nivå kan bidra till och stärka stadens ambitiösa miljö- och hållbarhetsarbete.

I övrigt hänvisas till bolagens redovisade synpunkter.

Jonas Schneider
Vice VD

Bilagor

1. Remissvar AB Svenska Bostäder
2. Remissvar AB Familjebostäder
3. Remissvar AB Stockholmshem
4. Remissvar Skolfastigheter i Stockholm AB
5. Remissvar Stockholm Vatten Holding AB
6. Remissvar AB Fortum Värme samägt med Stockholms stad

Vällingby 2016 04 05

Sara Feinberg
Stockholms Stadshus AB
105 35 Stockholm

**Underremissvar på delbetänkandet från
Miljömålsberedningens förslag om klimatpolitiskt ramverk
inklusive långsiktigt klimatmål.
dnr 110-460/2016   dnr SB 2016-0102**

Bakgrund

Regeringen beslutade den 18 december 2014 att ge Miljömålsberedningen i uppdrag att föreslå ett klimatpolitiskt ramverk och en strategi för en samlad och långsiktig klimatpolitik. Detta betänkande hanterar den första delen av uppdraget, det klimatpolitiska ramverket.

I Sverige är utmaningen att minska utsläppen störst inom transportsektorn, jordbruket och basindustrin där behovet av ökad styrning behöver ske på ett sätt som gör att omställningen går hand i hand med stärkt konkurrenskraft och tillskapande av nya, hållbara arbetstillfällen.

Miljömålsberedningen föreslår i betänkandet ett samlat förslag till ett klimatpolitiskt ramverk. Ramverket består av ett långsiktigt mål för 2045 och en målbana med etapper för utsläppsminskningar på vägen. Arbetet ska vila på vetenskaplig grund och baseras på relevanta tekniska, sociala, ekonomiska och miljömässiga överväganden.

Ramverket innehåller också preciserade former för regeringens planering och uppföljning av politiken för att nå de uppsatta målen, med periodiska redovisningar till riksdagen, samt inrättande av ett klimatpolitiskt råd med uppgift att granska den förda politiken.

Våra synpunkter

AB Svenska Bostäder anser att detta förslag måste hanteras på ett övergripande nationellt plan i samverkan med internationella krav och överenskommelser. Den påverkan vi har vad gäller utsläpp av växthuspåverkande gaser är vår fjärrvärmeanvändning, där vi inte har rådighet annat än den energieffektivisering vi fortlöpande arbetar med.

Vi har därför inga synpunkter eller något att tillföra till detta förslag.

Pelle Björklund
VD

Yngve Green
Energiansvarig

Dnr: 2016/0497-1.5
Remissvar Klimatpolitiskt ramverk inklusive långsiktiga
klimatmål

2016-04-04

KONTAKT

Helena Ulfsparre
Miljöchef
08-737 22 42
helena.ulfsparre@familjebostader.com

Underremiss - förslag om klimatpolitiskt ramverk inklusive långsiktiga klimatmål

Bakgrund

Miljömålsberedningen ska ge regeringen råd om hur generationsmålet och miljökvalitetsmålen kan nå kostnadseffektivt och ur ett samhällsekonomiskt perspektiv. Beredningen inrättades 1 juli 2010 för att nå bred politisk samsyn kring miljöfrågorna. Miljömålsberedningen ska ge förslag till miljöstrategier med etappmål, styrmedel och åtgärder inom regeringens prioriterade områden. Miljöstrategierna ska bidra till att nå generationsmålet och flera miljökvalitetsmål.

Miljömålsberedningen har även i uppdrag att utreda ett klimatpolitiskt ramverk för en långsiktig klimatpolitik, inklusive organisation, ansvar och roller för att genomföra ramverket. Utredningen, SOU 2016:21, har redovisats till regeringen i mars 2016.

Miljömålsberedningens förslag

Miljömålsberedningen föreslår i betänkandet ett samlat klimatpolitiskt ramverk, som består av ett långsiktigt mål för år 2045 och en målbana med etapper för utsläppsminskningar på vägen. Arbetet ska vila på vetenskaplig grund och baseras på relevanta tekniska, sociala, ekonomiska och miljömässiga överväganden. Ramverket innehåller också preciserade former för regeringens planering och uppföljning av politiken för att nå de uppsatta målen, med periodiska redovisningar till riksdagen, samt inrättande av ett klimatpolitiskt råd med uppgift att granska den förda politiken. Ramverket kompletteras med ett rättsligt stöd i form av en klimatlag.

Beredningens förslag till mål innebär att Sverige, senast 2045, inte ska ha några nettoutsläpp av växthusgaser till atmosfären, för att därefter uppnå negativa utsläpp. Målet innebär en tidigareläggning och precisering av den tidigare visionen om nettoutsläpp 2050.

Familjebostäders synpunkter på förslaget

Vid FN:s klimatmöte i Paris strax före jul enades 195 länder om ett historiskt avtal för att begränsa ökningen av medeltemperaturen på jorden.

Miljömålsberedningen menar att det nu är centralt att alla parter under avtalet - enskilda länder, kommuner, företag och civilsamhället - snarast tar ytterligare steg för att på allvar agera i enlighet med Parisavtalet.

Familjebostäder delar uppfattningen att en förutsättning för att nå de åtaganden som följer av avtalet är en långsiktig klimatpolitik baserad på tekniska, sociala, ekonomiska och miljömässiga överväganden. Familjebostäder är positivt till ett klimatpolitiskt ramverk som bidrar till en långsiktig hållbar utveckling. En klimatlag, lagreglering, ökar förutsättningarna för att arbetet även fortsättningsvis kommer att bedrivas på ett långsiktigt och kontinuerligt sätt, samtidigt som arbetet blir tydligare och mer transparent. Ett tvärvetenskapligt oberoende klimatpolitiskt råd som stöd till regeringen ger bra förutsättningar för oberoende bedömningar av åtgärder för att nå klimatmålen. Ett långsiktigt klimatmål skapar en förutsättning för att ställa om samhället i ett långsiktigt perspektiv.

Familjebostäder delar även miljömålsberedningens uppfattning att offentliga sektorns roll i klimatarbetet kan samordnas och stärkas – såväl på nationell som på regional och kommunal nivå. Familjebostäder anser att klimatkrav med fördel kan innehålla bindande krav på t ex kommunal nivå. Stockholm stad är ett utmärkt exempel på en kommun som genom ett kommunalt miljöprogram ställer tydliga krav på minskade utsläpp av växthusgaser. Miljömålen i miljöprogrammet har redan resulterat i minskade utsläpp av växthusgaser, vilket Familjebostäder som en del av Stockholm stad gärna bidrar till.

Anette Sand

VD

Stockholmshem

Remissvar: Delbetänkande från Miljömålsberedningen med förslag om ett klimatpolitiskt ramverk inklusive långsiktigt klimatmål, 000460/2016

AB Stockholmshem (Stockholmshem nedan) får härmed avge följande yttrande över rubricerat ärende.

Bakgrund

Regeringen beslutade i december 2014 att ge Miljömålsberedningen i uppdrag att föreslå ett klimatpolitiskt ramverk och en strategi för en samlad och långsiktig klimatpolitik. Uppdraget har därefter delats i två delar. Betänkandet för remiss hanterar den första delen av uppdraget, det klimatpolitiska ramverket. Förslag till en strategi med styrmedel och åtgärder för en samlad och långsiktig klimatpolitik lämnas senast i juni 2016.

Förslaget

Miljömålsberedningen föreslår att det utformas ett klimatpolitiskt ramverk som reglerar mål, planering och uppföljning för att förstärka arbetet med att nå miljökvalitetsmålet Begränsad klimatpåverkan. Beredningen föreslår att ramverket underställs riksdagens prövning och att delar av ramverket lagregleras.

Ramverket består av:

- ett långsiktigt mål för år 2045,
- en målbana med etapper för utsläppsminskningar på vägen,
- former för regeringens planering och uppföljning av politiken för att nå de uppsatta målen,
- periodiska redovisningar till riksdagen och
- ett klimatpolitiskt råd med uppgift att, som ett oberoende expertorgan, granska den förda politiken.

Miljömålsberedningen föreslår:

- Senast år 2045 ska Sverige inte ha några nettoutsläpp av växthusgaser till atmosfären, för att därefter uppnå negativa utsläpp.
- Senast år 2045 ska utsläppen från verksamheter inom svenskt territorium, i enlighet med Sveriges internationella växthusgasrapportering, vara minst 85 procent lägre än utsläppen år 1990.
- För att nå målet får även avskiljning och lagring av koldioxid av fossilt ursprung där rimliga alternativ saknas räknas som en åtgärd.
- För att nå netto-noll-utsläpp får kompletterande åtgärder tillgodoräknas i enlighet med internationellt beslutade regler.
- Målet år 2045 förutsätter höjda ambitioner i EU:s utsläppshandelssystem.

Våra synpunkter

Stockholmshem anser att detta förslag bör hanteras på ett övergripande nationellt plan i samverkan med internationella krav och överenskommelser.

Den påverkan Stockholmshem har vad gäller utsläpp av växthuspåverkande gaser i bolagets förvaltning är bolagets fjärrvärmeanvändning. För att minska denna arbetar

Stockholmshem löpande med energieffektiviseringar. Därutöver sker utsläpp av växthusgaser vid framställning av byggmaterial för bolagets ny- och ombyggnadsverksamhet. Stockholmshem arbetar också för att minska dessa.

Att skapa ett expertråd för oberoende bedömningar fyller en central funktion i den mån det gör klimatarbetet mer långsiktigt oavsett politisk majoritet.

På EU-nivå finns redan ett etablerat uppföljningssystem kopplat till klimatmålen. Inför många olika uppföljningsmekanismer riskerar det att skapa förvirring snarare än ökad tydlighet.

Med vänlig hälsning
AB STOCKHOLMSHEM

Eva Nygren
VD

Skolfastigheter i Stockholm AB

Bilaga 4

Stockholm, 2016-04-04

Stockholms Stadshus AB

Vår referens: Per Thunman

105 35 STOCKHOLM

Er referens: Sara Feinberg

Remiss av delbetänkande från Miljömålsberedningen med förslag om ett klimatpolitiskt ramverk inklusive långsiktigt klimatmål

Miljöroteln har remitterat rubricerat ärende till koncernledningen för Stockholms Stadshus AB, som i sin tur som underremiss tillställt SISAB ärendet för besvarande.

Bakgrund

Regeringen beslutade den 18 december 2014 att ge Miljömålsberedningen i uppdrag att föreslå ett klimatpolitiskt ramverk och en strategi för en samlad och långsiktig klimatpolitik. Betänkandet hanterar förslag till en strategi med styrmedel och åtgärder för en samlad och långsiktig klimatpolitik.

SISAB:s synpunkter

SISAB har tagit del av ovanstående betänkande angående ett klimatpolitiskt ramverk inklusive långsiktigt klimatmål och ställer sig bakom förslaget.

Ett stabilt fungerande ramverk föreslås i betänkandet, vilket ger förutsättningar för att driva en ambitiös och långsiktig klimatpolitik. SISAB vill i betänkandet lyfta fram förslaget gällande klimatpolitiskt råd. Rådets uppgift blir att oberoende bedöma de mål politiken beslutat om genom att utvärdera, kvalitetssäkra, bedöma kvaliteten samt beakta hållbarhetsperspektivet.

Med vänlig hälsning

SISAB, Skolfastigheter i Stockholm AB

Carl Bodsten
Tf Vd

VD- STAB
MILJÖCHEF
LARS LINDBLOM
TEL 0852212450
LARS.LINDBLOM@STOCKHOLMVATTEN.SE

PROMEMORIA

Till: Stadshus AB

Ang: Dnr 110-460/2016

REMISS AV DELBETÄNKANDE FRÅN MILJÖMÅLSBEREDNINGEN MED FÖRSLAG OM ETT KLIMATPOLITISKT RAMVERK
INKLUSIVE LÅNGSIKTIGT KLIMATMÅL – SOU 2016:21

Förslaget som lämnas av miljömålsberedningen är ett författningsförslag som i första hand berör regering och myndigheter. Tyngdpunkten i lagförslaget ligger på rapportering och förslaget är på så sätt reaktivt snarare än proaktivt. För att kunna driva klimatarbetet i önskad riktning krävs ytterligare ramverk framförallt, som påpekat i olika yttranden, styrmedel. Ett förslag till en strategi med styrmedel och åtgärder för en samlad och långsiktig klimatpolitik kommer dock att lämnas senast den 1 juni 2016 inom ramen för miljömålsberedningens uppdrag.

Delbetänkandet tar endast upp det klimatpolitiska arbetet för att minska klimatpåverkan (utsläppsminskningar), inte åtgärder för att minska de effekter som sannolikt kommer att uppstå av den pågående globala uppvärmningen. Texten i den 2:a paragrafen, första stycket:

Regeringen ska bedriva ett klimatpolitiskt arbete som syftar till att förhindra farlig störning i klimatsystemet. Det klimatpolitiska arbetet ska bidra till att skydda ekosystemen samt nutida och framtida generationer mot skadliga effekter av klimatförändring

kan tolkas som att det klimatpolitiska arbetet som författningsförslaget skall styra även innefattar skyddsåtgärder mot klimatförändringar, det finns dock ingen koppling till det (skydds)arbetet i författningsförslaget eller texten i övrigt i betänkandet. Om förslaget enbart skall gälla arbetet med att minska utsläpp bör det tydliggöras. Första stycket (det kursiverade ovan) i 2§ skulle kunna tas bort.

Stockholms stadshus AB
Koncernledningen
Att: Sara Feinberg

e-post: remiss@stadshusab.se

Remiss av delbetänkande från Miljömålsberedningen med förslag om ett klimatpolitiskt ramverk inklusive långsiktiga klimatmål

AB Fortum Värme samägt med Stockholms stad (nedan "**Fortum Värme**") har tagit del av delbetänkandet från Miljömålsberedningen och vill med anledning härav framföra följande synpunkter.

Inledning

Fortum Värme producerar och levererar fjärrvärme, fjärrkyla och el. Bolagets mål är att våra kunder har en klimatneutral och resursneutral energilösning baserad på 100 procent förnybar och återvunnen energi senast 2030. Vår ambition är att nå målet väsentligt tidigare än så.

Cirka 80 procent av stadens tätbebyggda ytor försörjs av fjärrvärme, som till cirka 80 procent produceras av förnybar eller återvunnen energi utan klimatpåverkan. Efter att det nya bibränsleeldade kraftvärmeverket i Värtan har tagits i full drift kommer andelen öka ytterligare. Anläggningen kommer att, förutom fjärrvärme, även producera ca 750 GWh lokal och förnyelsebar el, ett betydelsefullt tillskott i en region med en allt mer ökande elförbrukning och ansträngd elbalans.

Kommentarer

Fortum Värme stödjer förslaget att Sverige ska driva en ambitiös klimatpolitik. Vi anser att Sverige bör driva på inom EU för att stärka systemet för handel med utsläppsrätter så det ger bättre styrande effekt.

Fjärrvärmesystemen i Sverige är idag en förebild och en av hörnpelarna i utvecklingen av ett hållbart och resurssnålt energisystem inom EU. Fjärrvärmerna kan bidra i den fortsatta omställningen genom ytterligare produktion av förnybar el och värme, baserad på förnyelsebar bränsleråvara, och genom att ta tillvara på energi som annars går till spillo. Förutsättningarna för att detta ska kunna ske är att spelregler och villkor

blir långsiktigt stabila, teknikneutrala och inte försämrar konkurrenskraften för fjärrvärme.

Låga globala CO₂-utsläpp , tillsammans med utfasning av fossila bränslen samt ett fokus på primärenergi är de nyckeltal som Fortum Värme anser speglar ett långsiktigt hållbart energisystem. I delbetänkandet talas om behovet av negativa CO₂-utsläpp för tiden efter år 2045 och att detta ska kunna ske genom en kombination av Biokraftvärmeverk och CCS, andra kolsänkor och/eller åtgärder i andra länder. Frågan ligger långt fram i tiden men man bör ändå ha ett affärsmässigt perspektiv på frågan, var får man störst nytta per satsad krona? Om man till exempel vill ha kommersiella anläggningar med CCS på plats måste första pilotanläggningarna tas i drift någon gång kring år 2030. Resan mot netto-nollutsläpp måste påbörjas långt tidigare än det år man vill att målet ska vara uppnått. Det är också av vikt att andra kolsänkor så som markberikning genom bio-kol, trähus, med mera, kan bli delar i utsläppsminskningen.

Fortum Värme håller med om att i Sverige är utmaningen att minska utsläppen störst inom transportsektorn, jordbruket och basindustrin. Beroende på hur styrsystemen utformas kan frågan ställas om handel mellan dessa sektorer och energisektorn ska tillåtas?

Sammanfattningsvis stödjer Fortum Värme en nationell, ambitiös klimatpolitik. *En ambition vore att inom EU verka för ett stärkt system för handel med utsläppsrätter så det ger bättre styrande effekt.* Med tydliga och teknikneutrala spelregler så kan fjärrvärmesystemet i Stockholm såväl som i övriga landet bidra med fortsatt minskning av de globala utsläppen.

Med vänlig hälsning

AB Fortum Värme samägt med Stockholms stad

Systemutveckling

Johan Alsparr

Affärsprojektledare

